

Ambra

Artemisia abrotanum

En buskagtig halvhøj vækst, der afgiver en lidt citronagtig duft ved berøring. I slægt med planter som malurt og bynke. Blomsterne er lysegule og kugleformede.

Ambra trives bedst på tør løs muldjord og elsker sol.

Den stammer fra Lilleasien og Sydeuropa og er bragt til Norden i den tidlige middelalder, hvor den fandt anvendelse som røgelse. Dens franske navn 'garderobe' fortæller at planten blev brugt til at give tøjet velduft. Senere indført i Amerika, hvor planten nu gror vildt flere steder.

Fra munkenes haver spredte planten sig til godtfolks haver, hvor den dyrkedes for sine gode egenskaber:

Den gode lugt. Udtrukket i snaps, gør den godt i oprørte maver. Et afkog af planten medvirker efter sigende til at lette depressioner (jf. citronmelisse) De små, næsten nåleagtige blade kan minde (lidt) om hår, og planten havde ry for at påvirke hårvæksten.

Wannabe mandfolk: Unge mænd, der syntes, det trak ud med skægveksten, blev rådet til at brænde urten og smøre asken på kæben, så det så ud, som om der voksede noget!

Planten blev også brugt mod håraffald og til at kurere orm. Et vandigt udtræk af planten blev brugt mod øjenbetændelse. Blandet med honning og smurt på skaldede isser fik den angiveligt håret til at gro ud igen.

Til medicin indsamles planten i blomstringstiden og anvendes mod appetitløshed, diarre, og bronchitis, samt problemer med vandladningen: En te af den tørrede plante trækker i 10 minutter (1 tsk plante til 1 glas kogende vand) Udtrækket indtages en spiseskefuld ad gangen i løbet af dagen.

Ambra indgår fortsat i visse former for hostesaft og bruges i dag til fremstilling af likør.

Ambra er blandt de planter, der blev brugt i kampen mod Den Onde: Den holder Djævelen på afstand, og afholder menigheden i at falde i søvn under gudstjenesten!

For at hindre folk i at falde i søvn under de

Middelalderhaverne fakta:

Ambra har været dyrket i haver siden middelalderen. Den er dog ikke naturaliseret i den danske natur.

Tema 8a: Lægeplanter

Tema 17: Kosmetikplanter

timelange messer, fandt man på, at blande den velduftende urt i kvindernes buketter, så de havde noget at snuse til, hvis de mærkede, at hovedet blev tungt.

Det var ikke ufarligt, at stå og sove, mens gudstjenesten stod på: Djævelen selv susede rundt i menigheden og noterede de uopmærksomme ned, så de senere på dommedag kunne stå til regnskab for deres forsømmelighed. (Præsten har vel også syntes, at en snorkende menighed var lidt trist, at se på, mens han udøvede sit arbejde)

Meget lange arbejdsdage og hårdt fysisk arbejde kan meget vel være forklaringen på, at dele af menigheden var tilbøjelig til at døse hen på hviledagens pause i arbejdet.

At det tilsyneladende navnlig var kvinder, der var udsat for denne fare kan forklares ved, at kvinderne var de første til at stå op og få børnene og folkene sat i sving. En lille lur i kirketiden har nok været tiltrængt.

Til snaps stikker man et skud af planten i en slank flaske og overhælder den med en smagfri snaps og lader den trække (6-12 timer). Hver gang man smager på varen hældes ny snaps på kvisten, så den altid er dækket. Før indtagelsen fortyndes essensen ca 6 gange (med destilleret vand eller snaps uden smag)